

VOLVO CONSTRUCTION EQUIPMENT

VAD LAGEN SÄGER OM DIN HJULLASTARE, GRÄVMASKIN OCH TRAKTORGRÄVARE...

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	Sid
INLEDNING	4
TRAFIKSÄKERHET	4
FORDONSLAG	4
Motorredskap	4
Användning på motorväg och motortrafikled	4
UTRUSTNINGSKRAV MOTORREDSKAP	5
Utrustningslista motorredskap klass I och II	5
KM-skylt	5
LGF-skylt	5
Varningslykta (blinkande ljus)	5
Varningstriangel	5
UTRUSTNINGSKRAV TILLKOPPLAT SLÄPFORDON	5
Kopplingsanordning	6
TILLKOPPLING AV EFTERFORDON	6
Användningssätt med släpfordon	6
LAGLIG VIKT ENLIGT TRAFIKFÖRORDNINGEN (TrF)	6
Beräkning av laglig vikt	6
Gods på motorredskap	7
Last på släpvagn efter motorredskap	7
Undantag från 4 kap. 12 & Turf	7
Överlastavgift	7
FORDONSMÅTT	7
FÖRARKOMPETENS	8
TRAFIKFÖRSÄKRING	8
Motorredskap	8
Släpfordon	8
TECKNANDE AV FÖRSÄKRING	8
Brandskyddskontroll av mobila maskiner enligt SBF 127	8
FORDONSSKATT	9
FORDONSSKATT MOTORREDSKAP	9
FORDONSSKATT FÖR SLÄPVAGN	9
ERLÄGGANDE AV FORDONSSKATT	9
Avställning	9
Ändring av högre skattebelopp till lägre	9
Ändring av lägre skattebelopp till högre	10

REGISTRERING	10
REGISTRERING AV MOTORREDSKAP	10
REGISTRERING AV SLÄPVAGN	10
INHÄGNAT OMRÅDE	10

BESIKTNING	10
NYA MASKINER	10
BEGAGNADE MASKINER	11
RUTINER VID REGISTRERINGSBESIKTNING	11
KONTROLLBESIKTNING enligt Fordonsförordningen	12
ÅTERKOMMANDE BESIKTNING enligt Arbetsmiljöverket	12
Hjulgrävare och traktorgrävare på hjul	12
Hjullastare försedd med materialhanteringsarm	12

ARBETARSKYDD OCH MILJÖ	12
EU:s MASKINDIREKTIV OCH STANDARDER	12
EG-DIREKTIV på arbetsmiljöområdet som omsatts i svensk lag av arbetsmiljöverket	12
UTBILDNING	13
FÖRARSKYDD - SKYDDSHYTT	13
Utrymningsvägar	13

ANVÄNDNING AV VOLVOS REDSKAP	13
MATERIALHANTERINGSARM	13
Besiktningrutiner	14
MILJÖANPASSNING	14
LJUDKRAV	14
AVGASEMMISIONSKRAV	14

SÄRBESTÄMMELSER FÖR KOMPAKTLASTARE (MINILASTARE) OCH KOMPACTGRÄVARE (MINIGRÄVARE)	15
--	-----------

INLEDNING

Volvo Construction Equipment (VCE) tillverkar hjullastare, kompakthjullastare, grävmaskiner, kompaktgrävmaskiner och traktorgrävare. Denna publikation omfattar endast svenska bestämmelser för dessa maskiner, vilka under vissa förutsättningar får och kan brukas såväl på väg som vid sidan av väg.

OBS! Dumper redovisas i separat handbok.

I nedanstående text förekommer hänvisningar till författningar och paragrafer som av utrymmesskäl inte har kunnat preciseras. Om du vid något tillfälle har behov av att veta innehållet i någon av dessa lagtexter inom avsnitten trafiksäkerhet, besiktning och registrering, kan du vända dig till Vägverket, som är föreskrivande myndighet för hjullastare, grävmaskiner, traktorgrävare och släpvagnar som dras av dessa maskiner..

Svensk Maskinprovning AB (SMP) är besiktnings-, provnings- och certifieringsorgan och kan svara på frågor rörande utrustningar för motorredskap, tunga terrängvagnar (dumprar) och släpfordon.

För maskinens säkra handhavande och skötsel gäller särskilda instruktioner, som t ex aktuell instruktionsbok, verkstadshandbok med flera.

Företaget svarar inte för fullständigheten eller riktigheten av uppgifterna i publikationen och inte heller för skada som kan uppkomma på grund av fel eller brist däri.

TRAFIKSÄKERHET

Trafiksäkerhetsbesiktning regleras i Vägverkets föreskrifter som kan hämtas från Vägverkets hemsida på adress www.vv.se.

SMP svarar för registrerings- och (när det är tillämpligt) kontrollbesiktningar av motorredskap Klass I och II.

FORDONSSLAG

För att avgöra vilka lagliga trafiksäkerhetskrav, t ex utrustningsbestämmelser, som ställs på en hjullastare, en grävmaskin eller en traktorgrävare måste man först fastställa maskinens klassning ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Observera att din maskin tillhör ett slag av fordon ur vägtrafiksypunkt och ett annat slag ur skattesynpunkt.

Hjullastare, grävmaskiner och traktorgrävare tillhör alla fordonsslaget motorredskap.

Ur fordonsskattesynpunkt kan maskinen beskattas antingen som motorredskap, jordbrukstraktor eller trafiktraktor. (Se avsnitt fordonsskatt).

Motorredskap

Ett motorredskap är inrättat för att huvudsakligen vara ett arbetsredskap eller för kortare förflyttning av gods. Motorredskap indelas i motorredskap klass I och motorredskap klass II.

Motorredskap klass I

Motorredskap som är konstruerad för en högsta hastighet som överskrider 30km/h och får framföras i max 50 km/h.

Registreringspliktigt.

Motorredskap klass II

Motorredskap som är konstruerade för en hastighet av högst 30 km/h.

Användning på motorväg och motortrafikled

På motorväg och motortrafikled samt på deras på- och avfarter får hjullastare, hjulgrävare och traktorgrävare, på grund av klassningen som motorredskap, ej framföras även om den maximala hastigheten överstiger 40 km/h.

Mobilkranar (motorredskap klass 1) är undantagna.

UTRUSTNINGSKRAV MOTORREDSKAP

En hjullastare, hjulgrävare eller en traktorgrävare får brukas i trafik endast om den är tillförlitlig från säkerhetssynpunkt och i övrigt lämplig för trafik.

Innan en maskin kan godkännas vid besiktning måste den uppfylla vissa fastställda utrustningskrav enligt Vägverkets föreskrifter om motorredskap. Se. VVFS 2003:27.

Även om det inte alltid krävs att en maskin skall besiktigas måste utrustningskraven ändå uppfyllas.

Utrustningslista motorredskap klass I och II

Nedan följer en sammanställning över vissa utrustningskrav på motorredskap klass I och motorredskap klass II, som krävs för att kunna registrera maskiner

	Klass I	Klass II
Hastighetsmätare	Ja	Nej
KM-skylt	Ja	Nej
LGF-skylt	Nej	Ja
Backspeglar	Ja	Ja
Kopplingsanordning	Ja 1)	Ja 1)
Körriktningsvisare	Ja 2)	Ja 3)
Ljudsignal	Ja	Nej
Lyktor fram och bak	Ja	Ja
Strålkastare/färdelysning	Ja	Ja
Skyltlykta	Ja 9)	Nej
Reflexanordningar bak	Ja	Ja
Reflexanordningar sida	Ja 10)	Nej
Stänkskydd	Ja 4)	Nej
Varningstriangel	Ja	Ja 5)
Vindrutespolare	Ja	Nej
Vindrutetorkare	Ja	Ja
Defroster	Ja	Ja
Reservstyrning	Ja	Nej 6)
Reservbroms	Ja	Nej
Fotbromspedal till höger	Ja	Ja
Hastighetsbegränsning	Nej	Ja 7)
Registreringsskylt	Ja	Ja 8)

- 1) Om släpfordon skall dras
- 2) Bakifrån, framifrån och från sidan synliga
- 3) Bakifrån, framifrån
- 4) Krävs ej om det med hänsyn till fordonets konstruktion eller ändamål skulle medföra avsevärd olägenhet
- 5) Klass II (Om tjänstevikten överstiger 600kg)
- 6) Enligt svensk lagstiftning, men krävs enligt europastandardiseringen om max hastigheten överskrider 20 km/h
- 7) Högst 30 km/h
- 8) Om registrering skall ske
- 9) För baktill placerad
- 10) Om fordonslängden är över 6 m

KM-skylt

En så kallad KM-skylt (50-skylt) som anger den högsta hastighet med vilken en maskin får framföras på väg, skall finnas på maskiner som framförs på väg har en konstruktiv hastighet som överstiger 30 km/h. KM-skylden skall ha en diameter av 250 mm, ha en gul botten med svart bård (30 mm bred) och svarta siffror (110 mm höga). Skylden skall placeras väl synlig baktill på maskinen.

Har maskinen ett tillkopplat släpfordon skall 50-skylden placeras på släpfordonet.

LGF-skylt

Maskiner som har en konstruktiv hastighet av högst 30 km/h, skall ha en LGF-skylt "Långsamt-GåendeFordons-skylt" när de framförs på väg.

LGF-skylden skall vara godkännandemärkt av t ex Vägverket. Den skall placeras baktill på maskinens vänstra sida enligt följande:

- höjd 0,6 - 1,8 m över marken (kan få ökas eller minskas);
- en spets uppåt;
- ej innanför en glasruta;
- indragen högst 2 m från maskinens bakplan.

Har maskinen ett tillkopplat släpfordon skall LGF-skylden placeras på detta.

Varningslykta (blinkande ljus)

Varningslykta (orange-gult ljus) får bland annat användas vid t ex väghållningsarbete om maskinen utgör hinder eller fara för övrig trafik.

Maskiner som är bredare än 3 m får också vid färd på väg använda varningslykta.

Varningstriangel

Godkänd varningstriangel skall medföras vid färd på väg med motorredskap klass I, även vid färd på väg med motorredskap klass II om tjänstevikten överstiger 600 kg.

UTRUSTNINGSKRAV TILLKOPPLAT SLÄPFORDON

Till hjullastare, hjulgrävare och traktorgrävare som har av Vägverket godkänd kopplingsanordning får kopplas släpvagn.

Släpvagn som kopplas till motorredskap klass I, skall uppfylla kraven i VVFS 2003 : 20 kap 6.

Släpvagn som dras av motorredskap klass II skall uppfylla kraven i VVFS 2003 : 20 kap 5. Kopplingsanordningen skall uppfylla kraven i avsnitt "Kopplingsanordning", se nedan.

Är släpvagnsvikten maximerad, får inte tyngre släp än som angivits kopplas till maskinen.

Till bakhjulsstyrd stel maskin får ej kopplas släpfordon på grund av risken för "fällknivsverkan" vid kraftig inbromsning och maskinens stora svepradie vid sväng.

Kopplingsanordning

Motorredskap klass I

Som skall dra släpfordon skall vara försedd med kopplingsanordning som uppfyller Vägverkets krav på kopplinganordning.

Motorredskap klass II

Behöver ej var utrustad med samma krav av kopplingsanordning som klass I men ska vara utrustad med av Vägverket godkänd kopplingsanordning om släpfordon skall dras.

Kravet på en kopplingsanordning är varierande beroende på hur maskinen med tillkopplat släpfordon skall användas. Principiellt bör släpfordonets totalvikt (tjänstevikt + tillåten maximilast) ej överstiga maskinvikten.

TILLKOPPLING AV EFTERFORDON

Till ett motorredskap kopplat fordon, som ej är släpfordon, klassas som efterfordon. Exempel på efterfordon är bogserad bil, cementblandare, maskinsboda, verkstadsvagn och vält.

Draganordningen till efterfordon behöver ej uppfylla Vägverkets föreskrifter om kopplingsanordningar. Draganordningen skall dock vara lämplig för tillkoppling av efterfordon. Dock måste utrustningskraven i VVFS 2003 : 20. kap 5. 22 § uppfyllas. Maskin med tillkopplat efterfordon får framföras med högst 30 km/h.

Användningsätt med släpfordon

En hjullastare, hjulgrävare eller en traktorgrävare får dra ett eller flera andra fordon (släpfordon) som är inrättade för koppling till maskinen och dessa kan bromsa effektivt eller sammanlagda bruttovikten av obromsade släp inte överstiger dragfordonets (maskinens) bruttovikt.

Motorredskap klass I (med släpfordon)

Om släpfordon, som är försedd med effektiva bromsar, som kan manövreras från maskinens färd broms, kopplas till maskinen gäller en högsta hastighet av:

- för ett släpfordon 50 km/h;
- för två släpfordon 40 km/h.

Om släpfordon, som är obromsade, kopplas till maskinen gäller en högsta hastighet av:

- för ett släpfordon 40 km/h;
- för två släpfordon 30 km/h.

Bruttovikten hos obromsade släpfordon får ej överstiga maskinens bruttovikt. I övriga fall gäller kraven i trafikförordningen.

LAGLIG VIKT ENLIGT TRAFIKFÖRORDNINGEN (Tr)

Beräkning av laglig vikt

Maskinens lagliga vikt vid färd på väg som inte är enskild regleras i TrF. kap4. 12 §.

Den lagliga vikten bestäms av maskinens bruttovikt, avståndet mellan den första och sista axeln samt en bruttoviktsbegränsning som är beroende av antalet axlar.

Vidare bestäms den lagliga vikten av vägens bärighetsklass (**BK**).

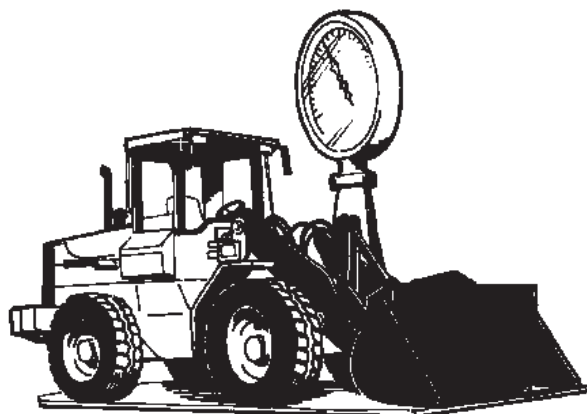
För **BK 1**-väg tillåts maximalt ett axeltryck på 10 ton på icke drivande axel (drivande axel 11,5 ton) [ett boggitryck på 18 ton (axelavstånd 1,3 m - 1,8 m)].

På **BK 2**-vägar tillåts maximalt ett axeltryck på 10 ton (gäller även drivande axel) [ett boggitryck på 16 ton]

För **BK 3**-vägar gäller 8 tons axeltryck [12 tons boggitryck].

Vägarnas indelning framgår dels av särskilda vägkartor och dels länsstyrelsernas "Kungörelser om vägar".

DET ÄR VIKTIGT ATT I ALLA SAMMANHANG KÄNNA TILL MASKINENS LAGLIGA VIKT MED HÄNSYN TILL AKTUELL VÄG.

Gods på motorredskap

Enligt lagstiftningen får gods medföras på maskinen under kortare sträcka vid färd på väg. Detta betyder att egen utrustning till maskinen t ex annat redskap, vägvastängningskoner, reservdelar m m kan medföras i maskinens skopa, under förutsättning att lasten är väl förankrad.

Last på släpvagn efter motorredskap

När det gäller tillåten last på släpvagn som dras av motorredskap klass I eller klass II finns särskilda bestämmelser för sk fordonståg i. kap 4. 12 § TurF.

I övrigt se också avsnitt "Användningssätt med släpfordon".

Undantag från 4 kap. 12 § Turf.

Undantag (dispens) från TurF:s bestämmelser om axel- och boggitryck för vissa transporter på väg, sökes praxis av maskinägaren.

Gäller dispensen undantag från lokala trafikbestämmelser prövas denna av aktuell kommun. Om transporten omfattar mer än en kommun inom ett län prövas dispensen av den statliga väghållarmyndigheten i den region där färden påbörjas.

I övriga fall handläggs dispensen av Vägverket.

Överlastavgift

Motorredskap

Lagen om överlastavgift är inte tillämplig på motorredskap. Däremot kan överskridande av tillåtet axeltryck resultera i dagsböter enligt 14 kap. 4§TrF.

Släpvagn som dras av motorredskap klass I

Lagen om överlastavgift är endast tillämplig på släpvagn som dras av motorredskap klass I, när kombinationen framförs på väg och vägens högsta

tillåtna axel- och boggitryck överskrids. Dragfordonet omfattas inte av överlastavgift.

Bestämmelserna för laglig vikt på BK 1-, BK 2- och BK 3-vägar avseende tillåtet axeltryck, boggitryck och tillåten bruttovikt är tillämpliga på fordonskombinationen. Bland annat tas hänsyn till avståndet mellan fordonstågets första och sista axel m m.

FORDONSMÅTT

För att maskin skall få framföras på allmän väg utan dispens gäller följande mått:

Max fordonsbredd:	2,6 m (redskapet inräknat);
Max längd:	24 m;
Max fordonshöjd:	Praxis 4.0 m (Fri höjd 4,5 m)

Ett motorredskap som är bredare än 260 cm får vid kortare färd till eller från arbetsplats eller för liknande ändamål framföras på allmän väg även om fordonets bredd, redskap och utrustning inräknat, överstiger 260 cm.

Vid längre förflyttningar krävs bredddispens. Även i detta fall görs ansökan hos aktuell kommun eller hos den statliga väghållningsmyndighet i den region där färden påbörjas .

- maskin, som är mer än 260 och högst 310 cm bred, ska vara försedd med varningstavla med texten "BRED LAST" fram- och baktill;
- maskin vars bredd är mellan 310 och 450 cm ska dessutom föregås av varningsbil försedd med varningstavlor "VARNING" väl synlig framifrån och bakifrån;
- maskin vars bredd överstiger 450 cm, men även i vissa andra fall, ska dessutom eskorteras av polis;
- samtliga maskiner vars bredd överstiger 260 cm ska vara försedda med sidomarkeringar. Dessa ska placeras på den yttersta delen av fordonet och vara väl synliga framifrån;

- vissa ytterligare särbestämmelser gäller t ex vid transporter inom tätbebyggt område och under mörker. Dessa bestämmelser framgår av villkorsföreskrifterna i erhållen dispens.

FÖRARKOMPETENS (körkort)

Motorredskap klass I

För att få framföra ett motorredskap klass I måste man lägst ha körkort med behörigheten B. Detta gäller oberoende av om motorredskap klass I framförs på eller vid sidan av väg.

Motorredskap klass II

För att få framföra motorredskap klass II på väg, måste man ha lägst körkort (A eller B) eller traktorkort. Samma krav gäller om det kopplas släp till detta fordon.

Motorredskap klass II får tillfälligt utan körkort eller traktorkort föras kortare sträcka på väg vid färd till eller från arbetsplats eller mellan gårdsägor eller för liknande ändamål.

ANMÄRKNING: Om en maskin (motorredskap klass I eller klass II) med tillkopplat släpfordon skall användas i yrkesmässig trafik, måste föraren ha körkort med behörighet C, D, E eller taxiförarlegitimation.

TRAFIKFÖRSÄKRING

MOTORREDSKAP

Trafikskadelagen (TSL) gäller för motordrivna fordon bl a hjullastare, grävmaskiner och traktorgrävare. Lagen gäller trafikförsäkring för dessa maskiner och ersättning från trafikförsäkring för skada till följd av trafik.

Lagen tillämpas dock ej på motorredskap med tj.vikt under 2000 kg och som varken är eller bör vara registrerat i bilregistret.

Motorredskap klass I

Enligt trafikskadelagen TSL är ett motorredskap klass I trafikförsäkringspliktigt. Det vill säga att det skall vara trafikförsäkrat för att trafikskadeersättning skall utgå.

Motorredskap klass II

Enligt TSL är även motorredskap klass II med tj.vikt över 2000 kg trafikförsäkringspliktigt. Det vill säga att även de oregistrerade klass II-motorredskapen skall vara trafikförsäkrade för att trafikskadeersättning skall utgå.

SLÄPFORDON

Släpvagn som dras av motorredskap klass I eller motorredskap klass II är inte trafikförsäkringspliktigt. Dragfordonets försäkring täcker dock skador som orsakas i trafik för hela fordonskombinationen.

TECKNANDE AV FÖRSÄKRING

Maskiner försäkras enligt trafikförsäkringsbolagens motorredskapstariff. Till grund för premien ligger maskinens tjänstevikt i ton och nyvärde. Normal utrustning räknas också in i värdet.

Trafikförsäkring är obligatorisk. Förutom den obligatoriska trafikförsäkringen kan delkasko tecknas, vilken omfattar brand-, stöld- och rättsskydd. Som regel kan också maskinskade- och rättsskydd väljas till. Försäkringen omfattar också radioutrustning samt verktygsutrustning.

Vissa försäkringsbolag erbjuder maskinägarna ett speciellt försäkringspaket. Paketets innehåll har anpassats till behovet i den verksamhet som normalt bedrivs av maskinägarna/företagen i branschen. Till paketet kan man teckna ett flertal tilläggförsäkringar. Maskinskadeförsäkring är ett exempel, som kan ge ersättning för "inifrån kommande skador" på t ex motor och transmission.

Rådgör med Ditt försäkringsbolag vilken omfattning Du bör ha på Din försäkring!

Brandskyddskontroll av mobila maskiner enligt SBF 127

(Svenska Brandförsvarsföreningen)
För att minska bränder i anläggningsmaskiner har försäkringsbranschen enats om att ställa krav på att maskiner ska genomgå en årlig brandskyddskontroll som visar att de uppfyller reglerna i SBF 127.

FORDONSSKATT

FORDONSSKATT MOTORREDSKAP

Ett motorredskap är skattepliktigt om det är eller bör vara registrerat (se kapitel registrering) och inte är avställt.

För skattepliktiga motorredskap skall fordonsskatt betalas enligt fordonsskattelagen (FSL). Skattskyldig för ett motorredskap är ägaren (ägarna). Fordonsskattens storlek bestäms av skattevikten. För ett motorredskap är skattevikten lika med motorredskapets tjänstevikt.

Motorredskap klass I och II (tjänstevikt högst 2000 kg)

Skattepliktigt motorredskap klass I och klass II, med en tjänstevikt av högst 2000 kg. Är enligt fordonsskattelagen skattebefriade, samma som traktor klass II (jordbrukstraktor).

Motorredskap klass I och II (tjänstevikt över 2000 kg - används ej som trafiktraktor)

För motorredskap klass I och registrerat motorredskap klass II med en tjänstevikt över 2000 kg gäller en enhetlig skatt på 1000 kronor per år (FSL, bilaga 1, E2), om **maskinen inte används för transport av gods på allmän väg.**

Motorredskap klass I och II (används som trafiktraktor)

Är tjänstevikten för skattepliktigt motorredskap klass I eller klass II över 2000 kg och **motorredskapet används för transport av gods på allmän väg**, beskattas den som en trafiktraktor, enligt FSL, bilaga 1; E1. För ett motorredskap med skattevikten 8000 kg (t ex Volvo L50E) är fordonsskatten cirka 7000 kronor per år.

Om godstransporten på allmän väg med motorredskap klass I är begränsad till nedanstående transporter skall fordonsskatten som motorredskap (1000 kr) betalas, nämligen om maskinen uteslutande används ringa omfattning (ca 10 % av totala körtiden) för:

- transport av förnödenheter för eller produkter från lantbruk, skogsbruk m m;
- transport av endast maskin med förare;
- godsbefordran vid passage över väg;
- befordran vid färd till eller från arbetsplats, försäljningsställe eller dylikt av redskap som skall drivas med maskinen eller sådant gods som behövs för driften av maskinen eller redskapet eller som behövs för föraren.

Jordbrukstraktor
(högst 2000 kg)

Motorredskap
Klass I och II
(över 2000 kg)

Trafiktraktor
Motorredskap
Klass I eller II
(över 2000 kg
+ gods på allmän väg

FORDONSSKATT FÖR SLÄPVAGN

Släpvagn är skattepliktig om den dras av motorredskap klass I eller motorredskap klass II, som används som trafiktraktor. Fordonsskatt utgår enligt FSL, bilaga 1, F4. Skattevikten för en släpvagn är totalvikten, dock högst den bruttovikt med vilken fordonet får framföras på väg som tillhör bärighetsklass I (BK 1). För en släpvagn med två hjulaxlar med t ex totalvikten 11 ton utgår en fordonsskatt på cirka 3000 kronor.

För släpvagn som dras av motorredskap som skall beskattas som jordbrukstraktor eller av ett motorredskap som skall beskattas med 1000 kronor per år, betalas ingen fordonsskatt.

ERLÄGGANDE AV FORDONSSKATT

Motorredskap klass I eller klass II med en tjänstevikt över 2000 kg kan som ovan beskrivits beskattas som antingen motorredskap (1000 kronor per år) eller som trafiktraktor om den används för transport av gods på allmän väg. Om ett motorredskap ej skall användas kan det avställas.

Avställning

Om fordonsskatten för ett år är minst 4800 kronor för ett fordon och fordonet varit avställt minst 15 dagar utgår skatt för dag under den månad då avställningen började eller upphörde. Fordonsskatten är i så fall en tolfedel för kalendermånad respektive 1/360 för dag av skatten för helt år.

Ändring av högre skattebelopp till lägre

Om t ex en entreprenör erlagt fordonsskatt för sitt motorredskap som trafiktraktor, men han slutar detta arbete tidigare än avsett och han kommer att använda motorredskapet på sådant sätt att det blir skattepliktigt som motorredskap, skall den lägre skatten erläggas från och med kalendermånaden efter den då ändringen skedde (efter skriftlig anmälan till Vägverket, bilregistret), varefter återbetalning av fordonsskatt sker.

Ändring av lägre skattebelopp till högre

Om t ex en entreprenör använt sitt motorredskap så att en lägre fordonsskatt tagits ut, men han slutar detta arbete tidigare än avsett och han kommer att använda motorredskapet på sådant sätt att skatt för trafiktraktor blir aktuell, skall den högre skatten erläggas från och med kalendermånaden då ändringen skedde (efter skriftlig anmälan till Vägverket, bilregistret) varefter fyllnadsinbetalning av vägtrafikskatt skall göras.

REGISTRERING

REGISTRERING AV MOTORREDSKAP

Motorredskap klass I

Ett motorredskap klass I skall alltid vara registrerat för att få brukas. Undantagen från registreringskravet är maskin som används uteslutande inom inhägnat järnvägs- eller fabriksområde eller annat inhägnat område.

Motorredskap klass II

Motorredskap klass II behöver normalt ej vara registrerat. Dock skall även ett motorredskap klass II vara registrerat om det används för transport av gods på en väg som inte är enskild d v s används som trafiktraktor.

Följande undantag från denna registreringsplikt gäller om maskinen används på allmän väg uteslutande eller så gott som uteslutande (s k ringa omfattning, 10 % av totala körtiden) för:

- transport av förnödenheter för eller produkter från lantbruk, skogsbruk m m;
- transport av endast maskin med förare;
- godsbefordran vid passage över väg;
- befordran vid färd till eller från arbetsplats, försäljningsställe eller dylikt av redskap som skall drivas av maskinen, eller sådant gods som behövs för drift av maskinen eller redskapet eller sådant som behövs för dess förare samt användning inom uteslutande inhägnat område.

Även en maskin som är bredare än 2,60 m kan registreras, men vid färd på väg måste breddspens finnas (se kap fordonsmåt, sid 7).

REGISTRERING AV SLÄPVAGN

Motorredskap klass I

Släpvagn som dras av motorredskap klass I skall registreras om släpvagnen inte används uteslutande inom inhägnat område.

Motorredskap klass II

Om släpvagnen dras av ett registreringspliktigt motorredskap klass II som går högst 30 km/h och som har en tjänstevikt över 2000 kg, skall släpvagnen vara registrerad. Om kombinationen används endast på motsvarande sätt som en jordbrukstraktor krävs dock ingen registrering.

INHÄGNAT OMRÅDE

Frågan om ett område kan anses inhägnat eller ej måste avgöras i det enskilda fallet. Här nämns endast några domstolsavgörande (rättspraxis) som vägledning:

- Ett arbetsområde för anläggande av flygplats har ansetts uppfylla kraven på ett inhägnat område. Arbetsområdet var, där det inte var försett med fast stängsel, omgärdat av vattendrag, svårframkomlig terräng eller avspärrningsanordning.
- Området var tydligt utmärkt och fordonstrafiken till och från området kontrollerades. På alla platser vid områdets gräns, där in- och utpassering har beräknats kunna förekomma, har skyltar med texten "Förbud för obehöriga att vistas inom området" funnits. Arbetsområdet var även bevakat.
- Ett flottiljornråde har inte ansetts uppfylla kravet på inhägnat område, då övrig trafik varit av jämförelsevis stor omfattning, trots att området var inhägnat och bevakat.

BESIKTNING

NYA MASKINER

Nya hjullastare, hjulgrävare och traktorgrävare kontrollbesiktas på kundens önskemål vid tillverkande fabrik.

Innan leverans till slutkund sker måste ett ägarbyte göras på fordonshandlingarna. I samband med ägarbytet är det viktigt att kunden anger hur maskinen skall användas. Detta avgör nämligen om maskinen skall beskattas som motorredskap eller trafiktraktor. Se avsnitt fordonsskatt.

BEGAGNADE MASKINER

Besiktningen sker genom maskinägarens försorg varvid nedanstående rutiner bör följas.

RUTINER VID REGISTRERINGS-BESIKTNING

Ansökan om registrering skall göras skriftligen av motorredskapets ägare. I ansökan skall uppges:

- namn;
- bostads- eller postadress;
- personnummer/organisationsnummer
- maskinens:
 - * fabrikat;
 - * modell/typ;
 - * tillverkningsår;
 - * tillverkningsnummer (PIN-nummer).

Nedan redogörs för det formella tillvägagångssättet vid registreringsbesiktning av ett motorredskap klass I. Redogörelsen gäller även för ett motorredskap klass II, som skall användas för transport av gods på väg som inte är enskild och som tidigare ej varit registrerat och då typintyg ej utfärdats. Ansökan om registrering görs skriftligen av maskinens ägare.

1. Avställt besiktningsskyldigt fordon får även köras kortaste vägen till och från besiktningen utan att vara registrerat, om inte brukandeförbud finns.
2. Anskaffa försäkringsbevis från ditt försäkringsbolag.
3. Beställ tillverkarintyg för hjullatsare, traktorgrävare och hjulgrävare från Swecon Anläggningsmaskiner AB, avd Produktinformation. Lämna uppgifter om maskinmodell/typ, tillverkningsnummer (PIN-nummer), tillverkningsår samt om maskinen varit exporterad. Beställarens namn, adress och telefonnummer skall anges.

För att täcka de administrativa kostnaderna tar VCE ut en avgift som faktureras.

ANMÄRKNING: De uppgifter som finns angivna på tillverkarintyget från VCE visar hur maskinen var utrustad vid nyleverans.

4. Du erhåller från VCE olika tillverkarintyg samt eventuella dispenser med uppgifter om fordonslag, fabrikat/typ, tillverkningsår samt maskinens tillverkningsnummer.

5. Registreringsbevis och registreringsskylt (liten enradig) erhålls normalt efter cirka en vecka.

Registreringsskylten monteras väl synlig baktill på maskinen. Vid registrering som klass 1-fordon, skall registreringsskylten vara belyst.

Om placeringen baktill innebär avsevärd olägenhet

får den placeras på annan utifrån väl synlig plats.

Maskinen är nu införd i i Centrala bilregistret, men avställd beroende på att tekniska uppgifter saknas. Dessa fastställs vid registreringsbesiktningen.

6. Vid besiktningstillfället kontrollerar SMP maskinens tekniska data, identitet mm, att det finns en vågsedel från en krönt våg samt provkör den.

Tillverkarintygen samt eventuella dispenser överlämnas till SMP:s förrättningsman.

7. SMP:s förrättningsman insänder till Vägverket, bilregistret nödvändiga handlingar för att få maskinen införd i bilregistret.

Om maskinen skall användas med flera olika utrustningar t ex redskap, bör den besiktigas med det för maskinen tyngsta och största alternativet. Rådgör i så fall med besiktningssorganet.

När de tekniska uppgifterna registrerats sänds nytt registreringsbevis till fordonsägaren.

OBS! MASKINEN FÅR NU TAS I BRUK.

När uppgifterna registrerats sänds inbetalningskort på fordonsskatten och nytt registreringsbevis till fordonsägaren.

Fordonsskatten skall betalas senast tre veckor efter det att avställningen upphört. Maskinen får börja användas när du fått ett bevis om att avställningen upphört.

Kontrollmärke, skall utan dröjsmål anbringas på registreringsskylten. Det sänds ut när skatten betalats och övriga villkor för att få märket är uppfyllda.

I regel lämnas ett tillfälligt kontrollmärke ut tillsammans med registreringsbeviset om avställningsupphörande. Registreringsbeviset skall medföras vid färd.

KONTROLLBESIKTNING enligt Fordonsförordningen 9 kap 6 § (FoF)

Motorredskap klass I

Motorredskap klass 1, samt av sådana fordon dragna släpvagnar skall kontrollbesiktigas hos besiktningsorgan senast tre år efter den månad fordonet första gången togs i bruk och därefter varannat år.

Anm. Släpvagn till motorredskap klass I skall alltid vara registrerad.

Motorredskap klass II

Motorredskap klass II skall normalt ej kontrollbesiktigas.

ÅTERKOMMANDE BESIKTNING enligt Arbetsmiljöverket

Hjulgrävare och traktorgrävare på hjul

Med en tjänstevikt av mer än 1500 kg skall genomgå återkommande besiktning av besiktningsorgan. Första gången tre år efter bruktagande, andra gången efter två år, därefter varje år.

Hjullastare försedd med materialhanteringsarm

Var tolfte månad.

ARBETARSKYDD OCH MILJÖ

EU:s MASKINDIREKTIV OCH STANDARDER

EU:s (Europeiska Unionen) maskindirektiv anger vilka väsentliga hälso- och säkerhetskrav som man bör ställa på en maskin. Syftet med maskindirektivet är bland annat att undanröja de tekniska handelshindren genom harmoniserade tekniska regler inom Europa samt att höja maskinernas säkerhetsnivå. Den svenska tillämpningen av maskindirektivet finns i arbetsmiljöverkets författningssamling om "Maskiner och vissa andra tekniska anordningar" (AFS 1994:48).

Kraven i maskindirektivet kompletteras genom harmoniserade säkerhetsstandarder, som anger hur maskinerna skall vara konstruerade och utrustade för att uppfylla direktivets krav på hälsa och säkerhet.

Som bevis på att maskinen uppfyller dessa säkerhetsregler följer med maskinen en "EU-försäkran om överensstämmelse". Denna anger vilka krav maskinen uppfyller.

Dokumentationen är en värdehandling som skall bevaras väl och medfölja maskinen.

Som ytterligare bevis på att maskinen uppfyller direktivets väsentliga hälso- och säkerhetskrav, har den försetts med en CE-märkning. Därmed åtnjuter maskinen fri rörlighet mellan samtliga EU- och Efta-länder. Volvo Construction Equipment svarar för att CE-märkta Volvomaskiner uppfyller maskindirektivets krav.

Görs efter leverans någon förändring av maskinen som påverkar dess säkerhet svarar den som utför förändringen, för att maskinen fortfarande uppfyller säkerhetskraven.

För maskin som importeras gäller att den oavsett ålder skall uppfylla maskindirektivets väsentliga hälso- och säkerhetskrav innan den får tas i bruk.

EG-DIREKTIV på arbetsmiljöområdet som omsatts i svensk lag av arbetsmiljöverket (arbetsmiljöverkets författningssamling, AFS)

EU (Europeiska Unionen) har utgivit ett antal direktiv på arbetsmiljöområdet, vilka riktar sig till såväl Volvo Construction Equipment i egenskap av maskintillverkare, som till de ansvariga på en arbetsplats.

Exempel på direktiv som riktar sig till maskintillverkaren är bl a maskindirektivet, EMC-direktivet, bullerdirektiven och vibrationsdirektiven.

Andra direktiv är avsedda att öka säkerheten på en arbetsplats. Dessa direktiv omfattar såväl arbetsgivare som arbetsledare och de åtgärder och som dessa har att iakttaga vid olika typer av arbeten, men även maskinförarens skyldigheter fastställs.

Som ansvarig på en arbetsplats och som maskinförare på densamma är du skyldig att känna till och tillämpa gällande föreskrifter och regler.

UTBILDNING (yrkesbevis)

Enligt arbetsmiljölagen är arbetsgivaren skyldig att se till att en maskinförare har tillräcklig utbildning för att säkert kunna handha och köra sin maskin.

Gymnasieskolan anordnar maskintekniska grundkurser bland annat för operatörer i grävmaskiner. Kursen syftar till yrkesbevis.

Beviset är inget lagkrav, utan ett krav som tillämpas inom olika branscher mellan arbetsgivare och arbetstagare. Principiellt kan man säga, för att få arbeta med med olika maskiner inom transport- och bygg- sektorn, så är yrkesbevis obligatoriskt.

Utöver föraren får endast instruktör medfölja i hytten.

FÖRARSKYDD - SKYDDSHYTT

Alla Volvos hjullastare och traktorgrävare har en godkänd skyddshytt, en så kallad ROPS-hytt (Roll-Over Protective Structures). Den skall skydda en med bälte fastspänd förare vid t ex överrollning. På grund av grävaggreatet på en grävmaskin hindrar maskinen från överrollning hittills krävs inte skyddshytt på grävmaskiner, ungefär från 2007 kommer nya normer.

I ROPS-hytten finns en hyttskylt som bl a anger maskintyp, hyttens tillverkningsnummer, samt skyddshyttens godkännandebeteckning som åsatts av provningsorgan. Officiellt intyg om att kraven uppfylls kan vid behov tillhandahållas.

Hytten är även kompletterad med ett skyddstak så kallat FOPS-tak (Falling-Object Protective Structures), vilket skall skydda föraren om maskinen används där det finns risk för nedfallande föremål t ex vid tunnelarbeten.

Hyttskylten för ROPS inkluderar också FOPS-godkännandet, samt EG-godkännande av ROPS-hytten och FOPS-taket. Officiellt intyg om att kraven uppfylls kan vid behov erhållas.

Alla Volvos hjullastare och traktorgrävare är försedda med skyddstak. Grävmaskinerna har ett löst FOPS-tak som tillval.

ANMÄRKNING: Beträffande hyttkrav, ROPS och FOPS för kompaktmaskiner se bilaga 1, Särbestämmer för kompaktlastare (minilastare) och kompaktgrävare (minigrävare).

Utrymningsvägar

Maskinen är försedd med extra utrymningsväg som är utmärkt med en dekal.

ANDVÄNDNING AV VOLVOS REDSKAP

Volvo Construction Equipment tillhandahåller redskap som är särskilt anpassade för våra Volvo maskiner. Det är viktigt att använda rätt redskap till rätt maskin för att undvika olyckor. Följ anvisningarna i instruktionsboken och se till att tillåten last ej överskrids.

MATERIALHANTERINGSARM

Samtliga av Volvo hjullastare, grävmaskiner och traktorgrävare kan förses med av oss tillverkade materialhanteringsarmar för tillfälliga lyft av gods. Svensk Maskinprovning AB (SMP) har typgranskat vissa korsvisa kombinationer av maskin och materialhanteringsarm. Protokoll över typgranskningen har utfärdats av SMP där tillåten kroklast har fastställts. På äldre materialhanter-

ingsarmars ena sida finns en belastningstabell där max tillåten kroklast för respektive kombination och utligg framgår.

Nuvarande materialhanteringsarmar ha en dekal som hänvisar till respektive maskinmodells instruktionsbok där belastningstabellens värden finns redovisade.

OBS. Maskinägaren är anmälningsskyldig till Besiktningorgan (t ex SMP) att materialhanteringsarm har anskaffats.

Besiktningrutiner (Materialhanteringsarm)

Då en maskin och en materialhanteringsarm levereras nya till kund, skall en första revisionsbesiktning göras av SMP inom 12 månader.

Utrustas en maskin med materialhanteringsarm och någon av dessa är äldre än 12 månader skall en första revisionsbesiktning av armen göras hos SMP innan kombinationen får tas i bruk.

I båda fallen skall återkommande revisionsbesiktning av såväl maskin som materialhanteringsarm göras inom varje tolv månadersperiod.

MILJÖANPASSNING

Inom Volvo pågår ständigt arbete med att minska maskinernas miljöpåverkan. Detta miljöarbete gäller såväl förare som omgivning.

Sådana åtgärder är t ex:

- flamhärdigt inredningsmaterial i hytten;
- filterad insugningsluft till hytten;
- övertryck i hytten för att minska inträngningen av damm och gaser;
- lackering med vattenbaserad färg;
- plastartiklar märkta för återvinning;
- köldmedium (HFC 134a) till aircondition, vilket minskar påverkan på ozonlagret.

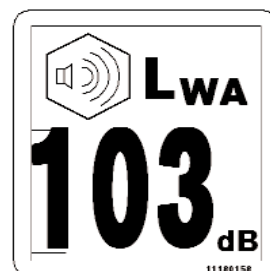
LJUDKRAV

Samtliga Volvos maskiner har en ljudnivå i hytten som är lägre än de svenska myndighetskraven. Maskinerna har provats enligt ett EU-direktiv som anger vilka högsta bullervärden som är tillåtna såväl inuti hytten vid förarens öra samt utanför maskinen (omgivningsbuller). Maskinerna är märkta med aktuella bullergränsvärden. Vidare finns i instruktionsboken en uppgift om maskinens bullervärden. Detta är en värdehandling som skall förvaras väl.

Vid behov kan intyg om en maskins aktuella bullervärden erhållas från respektive tillverkare.

Ljudtrycknivå i hytten

Ljudeffektnivå utanför maskinen

AVGASEMMISIONSKRAV

Volvos lastmaskiner, grävmaskiner och grävlaster är försedda med motorer som är utvecklade för att med god marginal klara såväl de europeiska som de amerikanska kraven avseende avgasutsläpp från jordförflyttningsmaskiner. Nedan återfinns en kort beskrivning av de vanligaste avgasemmissionerna.

NOx - Kväveoxid

Kväveoxider bidrar till övergödning och försurning av mark och vatten. De är hälsofarliga och retar slemhinnorna.

HC - Kolväte

Kolväten är illaluktande ämnen som kan vara hälsofarliga.

CO - Koloxid

Koloxider är farliga och kan orsaka kvävning särskilt vid höga koncentrationer.

PM - Partiklar

Partiklar, som består av rester från bland annat oförbränt bränsle och smörjöljerester. De binder kolväten som kan vara hälsofarliga.

SÄRBESTÄMMELSER FÖR KOMPAKTLASTARE OCH KOMPACTGRÄVARE

Detta avsnitt innehåller särbestämmelser för kompaktlastare och kompaktgrävare dels avikelser från vad som tidigare sagts i publikationen.

I princip skall kompaktlastare och kompaktgrävare följa de bestämmelser som tidigare presenterats och som gäller för övriga hjullastare och grävmaskiner. Dock får förarhytten på dessa kompaktmaskiner vara mindre än "normalstora" maskiner.

1. Kompaktlastare

Kompaktlastare med en tjänstevikt av 4500 kg eller mindre behöver inte vara utrustade med hytt eller backspeglar. Om de är utrustade med hytt, krävs backspeglar. Hytten behöver ej uppfylla ROPS-kraven.

När kompaktlastare, med en tjänstevikt av 700 kg eller mera, arbetar i en sådan miljö att risk för nedfallande föremål finns, skall den vara försedd med ett skyddstak, s k FOPS-tak.

1.1 Kompaktlastare av typen Skid Steer

Kompaktlastare av typen "skid steer loaders", med ingång framifrån, behöver ej vara försedda med stänkskärmar.

Dessa kompaktlastare skall vara försedda med sidoskydd i form av fönster eller skyddsnät, som förhindrar operatören att sticka ut någon kroppsdel utanför hyttsidorna dels omöjliggöra klämrisker mellan armsystem och hyttsidor.

På grund av placeringsproblem krävs som regel inte backspeglar.

1.2 Förarstol

Förarstolens dimensioner och justeringsmöjligheter har lägre krav än för "normalstora lastmaskiner".

2. Kompaktgrävare (minigrävare)

Kompaktgrävare med en tjänstevikt av 6000 kg eller mindre behöver inte vara utrustade med hytt

eller backspeglar.

Kompaktgrävare med en tjänstevikt över 1500 kg skall kunna förses med hytt, om arbetsuppgiften så kräver, t ex av miljö- eller klimatskäl. Om de är utrustade med hytt, behöver denna ej uppfylla ROPS-kraven. Hyttförsedd kompaktgrävare skall vara försedd med backspeglar.

Kompaktgrävare som är utrustade med hytt skall vara försedda med ett vältnings- skydd, s k TOPS-skydd.

2.1 Ledningsbrottsventil och överlastvarning

Kompaktgrävare med en klassad lyftförmåga under 1000 kg och ett tippmoment under 40 000 Nm behöver inte vara utrustade med ledningsbrottsventil och/eller överlastvarning.

2.2 Förarstol

Kompaktgrävare med en tjänstevikt mindre än 3000 kg har lägre krav på förarstolens dimensioner och justeringsmöjligheter än de för "normalstora grävmaskiner".

Rikstäckande återförsäljare av Volvo anläggningsmaskiner

Swecon, Bolindervägen 100, Box 55
631 02 Eskilstuna, Tel: 016-42 95 00, Fax: 016-42 95 91
www.swecon.com